WIJZE LESSEN VAN SENIOR-ADVOCATEN

‘DOE NIET KLAKKELOOS WAT DE BAAS ZEGT’

Financieel-economisch strafrecht: Sophie Stevens (Sjöcrona Van Stigt) en Rob van der Hoeven (NautaDutilh)

Cassatieadvocatuur: Hans van Wijk (Pels Rijcken) en Paul Tanja (BarentsKrans)

Blijf nieuwsgierig, doe wat je leuk vindt, hou de helikopterview. In de serie Senior/junior gaat het niet alleen over het recht, maar geven de ervaren senioren ook wijze raad aan de jongere advocaten met wie ze in gesprek zijn. Voor dit jubileumnummer verzamelden we een aantal van die adviezen, omdat ze ook voor anderen van pas kunnen komen. “Tegen jongeren zeg ik: doe ook eens een zaak over een verkeerd gelegde parketvloer.”

door **Karen Rijlaarsdam** foto’s **Geert Snoeijer** en **Chris van Houts**

In *Mr.* willen we het niet alleen over meesters en de juristerij hebben, maar ook over datgene waarmee zij hun dagen vullen. Vandaar dat we vanaf het begin steevast aandacht hebben besteed aan de inhoud van het recht. Door juristen zelf over actuele ontwikkelingen op hun rechtsgebied te laten schrijven, zoals in de succesvolle rubriek Snelrecht – waarin een aantal ‘snelrechters’ kort en bondig andere juristen bijpraat. Maar vooral door journalisten in gesprek te laten gaan met juristen. Niet alleen in het grote interview, maar ook in tal van rubrieken die steeds andere rechtsgebieden uitlichten. De bekendste daarvan is waarschijnlijk nog steeds De Gouden Peer; voor deze serie uit de beginjaren van Mr. koos een groep *peers* de beste uit hun rechtsgebied. De uitverkorene kreeg een beeldje van een gouden peer (bij sommigen staat ie nog steeds in de kast, of op hun LinkedIn) en werd geïnterviewd. Voor het meest veelbelovende jonkie op het betreffende gebied was er de Gouden Stoofpeer. Tien jaar later besprak een aantal van deze peren-koppels in Peers reviewed de ontwikkelingen sinds hun uitverkiezing. Ook in tal van andere series lieten juristen uit verschillende beroepsgroepen hun licht schijnen op hun rechtsgebied: Als ik …, (Ver)stand van zaken, Buitennichig (over bijzondere rechtsgebieden als benzinepompenrecht, kansspelrecht en Zuidpoolrecht), De lantaarn, Rondom recht en Recht in onderzoek.

Maar Mr. zou Mr. niet zijn als het in al die artikelen alleen maar over de vaktechnische inhoud ging. Ook de persoonlijke kant kwam meestal wel even aan bod. Dat is ook het geval in de huidige rechtsgebiedenserie Senior/junior, waarin sinds tweeëneenhalf jaar oudere met jongere advocaten in gesprek gaan. Journalist Henriette van Wermeskerken brengt verslag uit, fotograaf Geert Snoeijer (en een enkele keer Chris van Houts) zet beiden op de foto. Behalve behartenswaardige woorden over de betreffende vakgebieden, geeft de senior de junior vaak nuttige raad. We verzamelden een aantal van deze wijze lessen. Niet alleen leerzaam voor jonge advocaten, maar ook voor andere juristen.

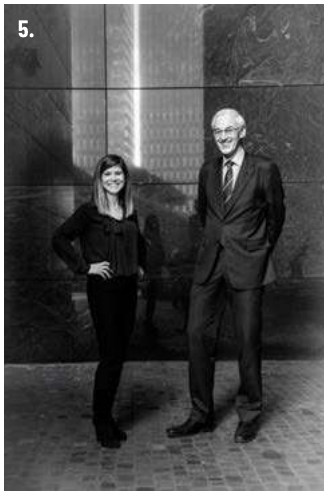

1. Technologie, media en communicatie: Oskar Mulder (toen bureau Brandeis, nu Van Kaam IP, Media & Privacy) en Katja van Kranenburg (CMS)
2. Banking & finance: Benno Leemans (DLA Piper) en Corinne Schot (Baker McKenzie);
3. Omgevingsrecht: Daan Korsse (Van der Feltz advocaten) en Gerrit van der Veen (AKD/Rijksuniversiteit Groningen)
4. Privacyrecht: Elisabeth Thole (Van Doorne) en Charlotte Soms (KienhuisHoving)
5. Corporate governance: Harm-Jan de Kluiver (De Brauw Blackstone Westbroek) en Dewi Krop (Bergh Stoop & Sanders)
6. Fiscaal recht: Kim Helwegen (Jaeger Advocaten-belastingkundigen) en Monique van Herksen (Simmons & Simmons)
7. Vastgoedrecht: Bram Linnartz (Loyens & Loeff) en Femke de Wolf (Dentons)
8. Verzekeringsrecht: Maikel Samsom (Stadermann Luiten Advocaten) en Natalie Vloemans (Ploum)
9. Huurrecht: Rogier Scheltes (Advokatenkollektief Rotterdam) en Simon Dik (Huisvestingsadvocaten)
10. Innovatie & technologie: Cees Plaizier (Kennedy Van der Laan) en Sandra van Heukelom-Verhage (Pels Rijcken)
11. Arbeidsrecht Jaap van Slooten (stibbe/Universiteit van Amsterdam en en Agnieszka Mucko (Pallas Advocaten)
12. Sport en recht: Marc Delissen (Delissen Martens) en Amajanti van de Beek (CMS)

M&A: Linde den Boon (Allen & Overy) en Michiel Pannekoek (Houthoff)

Octrooirecht: Wouter Pors (Bird & Bird) en Alexander de Leeuw (Brinkhof)

ROB VAN DER HOEVEN (NAUTADUTILH):
"Pak je rol als advocaat op het moment dat jij vindt dat het nodig is. Niet alleen als je ter zitting het woord krijgt, maar eerder, en ook vóór de zitting. Stuur in een vroeg stadium bij. Trek aan de bel als en wanneer dat in het belang van jouw cliënt is."

KATJA VAN KRANENBURG (CMS):
"Hoe langer ik in de praktijk zit, hoe meer ik zie hoe belangrijk persoonlijk contact met cliënten is. Mensen komen naar je toe om wie je bent, met alles wat erbij hoort. Blijf jezelf, laat zien wie je bent."

WOUTER PORS (BIRD & BIRD):
"Blijf de helicopterview behouden. Verlies de algemene leerstukken niet uit het oog."

CORINNE SCHOT (BAKER MCKENZIE):
"Houdt focus, zou ik jongeren willen aanraden. En leidt een gebalanceerd leven, dus doe ook andere dingen naast je werk."

JAAP VAN SLOOTEN (STIBBE/UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM):
"Ik raad jongeren aan niet alleen binnen het arbeidsrecht actief te zijn, maar breder, meer generalistisch te blijven. Waarom? Rechters zijn ook generalisten. En omdat je in de bredere context vaak verrassend goede oplossingen voor een probleem vindt. Vroeger heb ik civiel recht en strafrecht gedaan en daar heb ik veel aan gehad. Tegen jongeren zeg ik: doe ook eens een zaak over een verkeerd gelegde parketvloer."

JENS VAN DEN BRINK (KENNEDY VAN DER LAAN):
"Cliënten waarderen bereikbaarheid enorm, maar je hoeft niet à la minute te adviseren. Dat is zelfs niet verstandig. Reageer direct, laat zien dat je het oppakt, dan stel je de client gerust. Je moet zelf je grenzen stellen."

NATALIE VLOEMANS (PLOUM):
"Blijf je theoretische kennis ontwikkelen en koester je analytisch vermogen. En gebruik die vervolgens om zaken praktisch aan te vliegen en niet te verzanden in juridische loopgraven. Hoe belangrijk de theorie ook is, een juridische overwinning is niet alles. Houd in de gaten wat een faire uitkomst is, en gebruik je kennis als tool."

MONIQUE VAN HERKSEN (SIMMONS & SIMMONS):
"Neem geen zaak aan die niet goed voelt of waar je je totaal niet mee kunt verenigen, hoe hoog de druk ook is van je meerdere of patroon om dat wel te doen. Het gaat in de eerste plaats om de belangen van jouw cliënt. Maar dat betekent absoluut niet dat je over je eigen professionaliteit en gevoel van juistheid en rechtvaardigheid heen hoeft te stappen."

BRAM LINNARTZ (LOYENS & LOEFF):
"Blijf vooral nieuwsgierig. En durf voor je mening uit te komen. Ik heb de nodige ervaring, maar als ik na een bespreking ergens een kwartier over nadenk, kan het heel goed dat de junior, die er na die bespreking veel langer over nadenkt, met iets anders komt en het bij het rechte eind heeft. Doe niet klakkeloos wat de baas zegt."

EBBA HOOGENRAAD (HOOGENRAAD & HAAK):
"Durf te adviseren. Wees concreet, kordaat en duidelijk. De cliënt wil weten of iets kan of niet. Heb de moed een standpunt in te nemen. Verplaats je in de positie van je cliënt."

Pensioenrecht Irene Vermeeren (Jones Day) en Bernard Timmer (HVG Law)

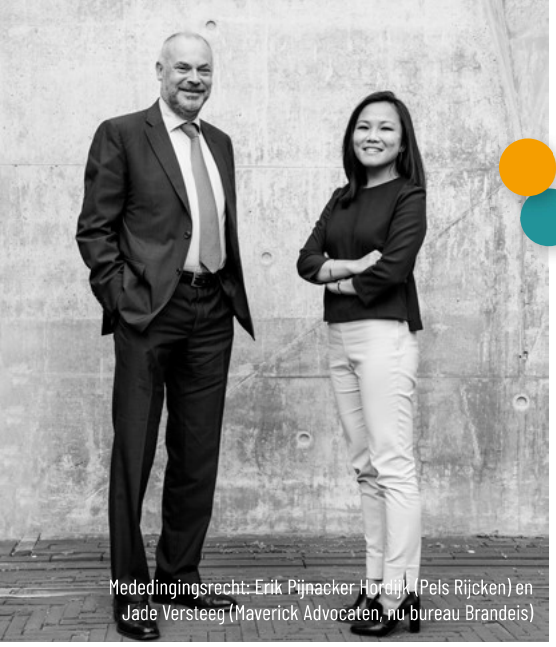

Mededingingsrecht: Erik Pijnacker Hordijk (Pels Rijcken) en Jade Versteeg (Maverick Advocaten, nu bureau Brandeis)

Mediarecht: Georgina Nühn (Le Poole Bekema) en Jens van den Brink (Kennedy van der Laan)

Echtscheidingsrecht: Naoual Chedra (Van Hilten Advocaten & Mediators) en Paul Sliepenbeek (SCG Advocaten)

PAUL SLIEPENBEEK (SCG ADVOCATEN):
"Wees creatief. Denk out-of-the-box, en heb oog voor de belangen van de andere kant als je voor een partij optreedt. Durf vertrouwen te geven, dan krijg je ook vertrouwen terug. Vertrouwen is de basis voor de dialoog. En de dialoog leidt tot oplossingen."

ROGIER SCHELTES (ADVOKATENKOLLEKTIEF ROTTERDAM):
"Je identificeren met de belangen van de cliënt is zeer belangrijk voor een gemotiveerde uitoefening van je vak, maar blijf relativeren en houdt de veronderstelde belangen van de wederpartij in het oog. Zeker in de contacten met diens advocaat. Dat maakt de omgang tussen advocaten, zeker als ze elkaar vaker tegenkomen, een stuk prettiger."

HARM-JAN DE KLUIVER (DE BRAUW BLACKSTONE WESTBROEK):
"Laat het toeval een rol spelen. Als er iets langskomt waarvan je denkt: dat vind ik leuk, doe het dan. Zo ben ik in de advocatuur terechtgekomen."

HANS VAN WIJK (PELS RIJCKEN):
"Bewaar een zekere onafhankelijkheid ten opzichte van je cliënt. Juist als je de cliënt een eerlijke spiegel voorhoudt, en niet bang bent om hem tegen te spreken, win je aan gezag is mijn ervaring."

MARC DELISSEN (DELISSEN MARTENS):
"Ken je dossier van kaft tot kaft, ken alle feiten. Dat klinkt misschien als een open deur, maar het is echt belangrijk. Daar scoor je mee. Verder zou ik zeggen: heb een hoop lol, neem jezelf en de advocatuur niet altijd te serieus." •

Health beauty and food: Ebba Hoogenraad (Hoogenraad & Haak) en Jacobine van Beijeren (Loyens & Loeff)